

Fredy Hirsch a dětský blok v rodinném táboře v Osvětimi

I. Na základě doporučené literatury se pokuste zjistit, kdo to byl Fredy Hirsch. Odkud pocházel? Čím se zabýval před válkou?

II. Pozorně si přečtete vzpomínky přeživších na život dětského bloku. Na základě své četby porovnejte životní podmínky dospělých a dětí v Osvětimi. V čem se odlišovaly? Pokuste se najít důvody, které k tomu vedly.

a) „Fredy Hirsch vymohl pro dětský blok, že děti nemusí ven na apel, že budou stoličky postavené po pěti. Vedle nich bude stávat pět opatrovnic. Ten sčítající esesák přišel dovnitř do bloku a počítal uvnitř bloku. I tak to byl těžký úkol pro nás pro opatrovnice, když jsme měly zajistit, aby děti přibližně hodinu seděly na židličkách v pěti-
stupech.“

b) „Fredy stanovil pravidla: děti jedly na dětském bloku jak denní polévku, kterou přinášeli chlapci z tábora kuchyně, hustší a teplejší (dokonce v ní plavala mrkev, hrášek apod.) než měli ostatní vězňové, tak přídavky, které pro ně vymohl: kávu s mlékem, nudle vařené v mléce, bílý chléb místo černého, kousky pečiva, hustou polévku uvařenou z obsahu balíčků určených zemřelým vězňům. (...) To vše v malých dávkách, nepravidelně (mimo tábora polévky), ale v dostatečném množství, aby děti nevyhladověly, získaly sílu a radost. Děti proto byly v nesrovnatelně lepším zdravotním stavu než většina vězňů...“

c) „Dostat se do bloku Fredyho Hirsche, to byla spása. Ať už pro mou sestru, které v té době bylo čtrnáct let, nebo i pro nás dospělejší. Dostat se na ten blok pro mne znamenalo, že jsem nemohla myslet na to, že je mi zima, že mám hlad nebo že mí rodiče trpí. Musela jsem myslet na to, že mám svou skupinku dvanácti čtrnácti dětí a že ze sebe musím dostat vše, abych ty děti nějak zabavila. A zabavila je tak, aby nemyslely na to, co je čeká. Každý dělal to nejlepší, co ze sebe vydoloval...“

pokračování na následující straně

Z příkazu Vám oznamujeme, že dne 11. února máte odcestovat k pracovnímu nasazení v Terezíně.

Děti: Nežidovské děti nemohou být vzaty sebou. Tyto děti mohou zůstat v bytě v opatrování příbuzných nebo známých, nebo mohou být dány k příbuzným nebo známým manželstvím, nebo do veřejných sociálních institucí. Židovské děti musí být vzaty sebou do Terezína.

d) „Fredy moc dbal na to, abychom byli čistí. Museli jsme se každý den mýt. I ve sněhu. Kolikrát jsme místo ručníku měli jen kapesník pro několik lidí. Museli jsme být moc čistí. A to nám také zachránilo život. U esesáků když někdo vypadal špinavě nebo měl nějakou vyrážku, to znamenalo smrt. A protože jsme byli takto vycvičení, chovali jsme se tak i později.“

e) „Museli jsme být opatrní, protože kterékoli z těchto dětí nás mohlo zradit pro kus chleba. Dávali jsme si před dětmi pozor na to, co říkáme, protože esesáci se občas bavili tím, že se dětí vyptávali a zkoušeli je. Při takové příležitosti mohly snadno vyjít najevo věci, které by nás dostaly do plynu. Každopádně by to mohlo znamenat konec 'kinderheimu' a jeho relativní idyly. Samotné slovo 'svoboda' bylo revoluční a zakázané. A i zcela normální věci jako popis zahraniční cesty nebo vyprávění obsahu knihy autora, který snad stál nalevo, to vše mohlo znamenat smrt. (...) Směli jsme vyučovat počty, gramatiku, ruční práce a jiné neutrální předměty. Ale při výkladu zeměpisu, dějepisu a všeho, co nějak souviselo s politikou, si už člověk musel dávat pozor. Pokaždé, když esesáci vešli do tábora, začal 'telefon' fungovat a my jsme hned změnili téma či zaměstnání...“

f) „Představení se konala v češtině – kromě představení Sněhurky, jež měla ospravedlnit existenci domova v očích SS. Hrály se Robinson Crusoe i s Pátkem, námořníky, opicemi a písni o touze po návratu, výňatky z Ma- non Lescaut podle Vítězslava Nezvala s narážkami na přítomnost, deklamovaly se Villonovy balady, vše podle paměti vychovatelů, kteří ještě patřili ke generacím, pro něž byla poezie životní potřebou. I děti skládaly básně.“

III. Z jednotlivých textů doložte, jak se podílel Fredy Hirsch na chodu dětského bloku v Osvětimi.

Z příkazu Vám oznamujeme, že dne 11. února máte odcestovati k pracovnímu nasazení v Terezíně.

Děti: Nežidovské děti nemohou býti vzaty ssebou. Tyto děti mohou zůstat v bytě v opatrování příbuzných nebo známých, nebo mohou býti dány k příbuzným nebo známým smíšeným manželstvím, nebo do veřejných sociálních institucí. Židovské děti musí být vzaty ssebou do Terezína.